

SVAKOM PROSTORU TREBA POSVETITI PAŽNJU

Arhitekta Željka Kovačića posjetili smo u njegovom uredu u Zagrebu

Oznake WC u Prirodoslovnom muzeju u Zagrebu

Uređenja interijera diljem Hrvatske, postave velikog broja izložbi, mnogobrojna grafička rješenja za vizualne identitete, arhitektonska rješenja za javne i sakralne objekte te još mnogo toga može se pripisati arhitektu Željku KOVAČIĆU koji već 35 godina stvara, oplemenjuje i nadahnjuje naše okruženje. Riječ je o iznimnom arhitektu koji je promijenio izgled mnogih kuća i muzeja te koji je ostavio trag u grafičkim oblikovanjima koja su označila određene prekretnice u svijetu dizajna. Njegova djela ostavljaju trag stvaralačkog duha

koji zrači posebnosti umjetničkih ideja. Povod za naš razgovor s njim bila su nedavna otvaranja novouređenih interijera, bolje rečeno sanitarnih prostora Muzeja za umjetnost i obrt te Tehničkog muzeja u Zagrebu.

Simboličnim presijecanjem toaletnog papira u Muzeju za umjetnost i obrt u veljači 2010. godine otvoren je redizajnirani WC za čiji je novi izgled zaslužan upravo gosp. Kovačić. On je zaslužan i za nove izgled WC-a u nizu zagrebačkih muzeja: Tehničkom muzeju, Tiflološkom muzeju, Hrvatskom prirodoslovnom muzeju te u nedavno otvorenom Muzeju krapinskih neandertalaca u Krapini. On također potpisuje i uređenje WC-a u Leksikografskoj knjižari u Zagrebu te oblikovanje oznaka sanitarnih prostora u Muzeju grada Zagreba.

PREDSTAVLJAMO

Oznake za sanitarije u Muzeju grada Zagreba

Gosp. Kovačić skrenuo nam je pažnju i na povijest razvoja WC-a, ali i samih rituala koji su povezani s odlaskom na WC. Tako je na ovoj slici prikazan Luj XIV. s brisačem "Kraljevske stražnjice". Jutarnju toaletu i primanja Luja XIV. prihvatili su europski prinčevi. Kraljeva toaleta znala je trajati i do 1 h, a "obredu" je prisustvovalo i plemstvo. Također, kralj je pri tome znao i prizalogajiti. Toliko o mjestu na koje i "kralj ide pješice".

"Musterkammer" ili "Soba uzoraka" u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu

Više od 900 različitih pločica krase zidove sanitarnih prostorija MUO-a

“WC je prostorija kao svaka druga. Nisam nikada radio neku posebnu razliku između prostorija pa tako ni samog WC-a. Svakom prostoru treba posvetiti pažnju jer je svaka prostorija cjelina za sebe. Kao i s mnogim drugim prostorijama u domu, i s WC-om smo u svakodnevnom kontaktu. Netko je izračunao da u prosjeku trošimo 8 min/d upravo na WC-ima, a što iznosi 2 dana godišnje, odnosno gotovo pola godine našeg života. Mislim da mnogi ljudi koriste i više vremena, ali i ovo je već respektabilno vrijeme”, objasnio nam je gosp. Kovačić. “Odlazak na WC je tabu-tema kao što su i tabu-teme seks, bolest ili smrt. No, ne bi trebalo tako biti. Za tu najmanju sobu u našim domovima koriste se različiti eufemizmi kao što je ‘tamo gdje i kralj ide pješice,’” pojasnio je te dodao da upravo ta izreka upućuje na značenje WC-a koji kao takav ne poznaje socijalne razlike. Kako nam je ispričao, priča o uređenju sanitarnog prostora zagrebačkog Muzeja za umjetnost i obrt proizašla je iz osnovnog obilježja muzeja kao mjesta gdje se skupljaju uzorci tekstila, vaza, stakla pa i keramičkih pločica. Više od 900 različitih keramičkih pločica obloženo je u sanitarnim prostorima MUO-a! “Ovdje se ti prostori ne zovu WC-i ili toaleti, već ‘Musterkammer’, što prevedeno s njemačkog znači ‘Soba uzoraka,’” objasnio je. Svaka pločica je različita. Riječ je o pločicama s različitim uzorcima boja, materijala i dimenzija. Najveći problem je bio kako te pločice složiti da tvore cjelinu, odnosno kako napraviti što jednostavniji nacrt da se to dobro izvede. Pločice se nisu rezale. Riječ je o cjelovitim uzorcima koji su se kao takvi lijepili na zid. Riječ je o izrazito kvalitetnim pločicama koje su donirali renomirani hrvatski distributeri keramičkih pločica čije se tržišne cijene kreću i po 700, 800 pa i po 1000 kuna po m².

U Tiflološkom muzeju u Zagrebu rješenje sanitarnih prostora moralo je odgovarati uvjetima za korištenje prostora za osobe s invaliditetom. Stoga je gosp. Kovačić kao arhitekt upotrijebio keramičke pločice s taktilnim uzorcima.

S druge pak strane, u rješenju nedavno otvorenog Muzeja krapinskih neandertalaca polazilo se od povijesti, odnosno geologije pa su ti javni prostori obilježeni poviješću. Korištene su trakice hrvatskih kamena u kojima se mogu iščitati tragovi povijesti, odnosno prapovijesti taloženja nekih organizama, školjkica i sl. Signalizacija sanitarnih prostora također je specifična i obilježena tragovima povijesti. Naime, oznake za muški i ženski WC napravljene su na kamenim pločama.

Zašto i izgled WC-a ne bi bio upečatljiv i drugačiji? Upravo kao da je to vodilo arhitekta Kovačića u njegovim nastojanjima da i tim prostorima utisne pečat svoje kreativnosti. Zasiurno je mnogo ljepše ići tamo “gdje i kralj ide pješice” ako je prostor uredan, lijep i ugodan. Nije li tako i sa svim ostalim prostorijama koje nas okružuju? Vjerujemo kako će nas i u buduću nova konstruktivna i zanimljiva rješenja gosp. Kovačića potaknuti na razmišljanja o sanitarnim prostorijama kao mjestima koja mogu i trebaju biti ugodna svakom korisniku. ♦

Rješenje za Tiflološki muzej - pločice s taktilnim uzorcima

Muzej krapinskih neandertalaca u Krapini - trakice hrvatskih kamena i “slojevi” u armourcoat u kojima se mogu iščitati tragovi povijesti

Originalno idejno rješenje za Leksikografsku knjižaru u Zagrebu

